

14 do 16 vin. za kilogram, se še za 50, 60, ja 80 vin. ena kila prodaja. (Najlepša pšenica pa stane 34 vin. ena kila). To je zvišanje cen od 4 do 500 procentov! O kaznovanju prodajalcev pa se še ni ničesar slišalo. Olnate pogače, melase in druga krmilna sredstva so vsa za 100 procentov in še več narastla. Ako hoče kmet mleko, puter in meso proizvajati, potem mora ta krmilna sredstva kupiti, kajti od slame in nekaj mrve krava le živi, mleka pa ne daje in meso izgubi. Ako se pregleda cene krmilnih sredstev obenem s cenami kmetijskih pridelkov, izpoznaš, da vsak lajik neopravičenost gotovih kazni. Pa še par slučajev! Preje je koštalo par čevljev 12 kron, danes 30 (tudi več) kron, par škornjev stalo je preje 30, danes pa 75 kron. Pri temu pa cene surovine za usnje, namreč kož niso posebno poskočile. Fabrikanti usnja in čevljev pa zaslužijo med vojno milijone. O kaznovanju zaradi navijanja cen pa se pri njih ne sliši. Zakaj so cene za kalijev sol, Tomažev moko, amonijak itd. tako znatno poskočile? Surovina je tukaj kakor preje, izdelovanje ne stane toliko več; zakaž mora kmet zagnoj, ki ga morameti za intenzivno izorpanje zemlje, tako visoke cene plačevati? Zakaj se tukaj ne določi najvišjih cen, čeprav se je to tolikokrat zahtevalo? Tako pa je z vsem, kar mora kmet kupiti. Zadnji čas ni bilo dobiti špirta in ruma. Zakaj? Reklo se je, da ga ni. Pravi vzrok pa je bil, da se je čakalo na zopetno zvišanje cen. Takoj potem ponudila je neka dunajska firma v „N. Wiener Tagblattu“ — 4 vagone ruma na prodaj!! Kaznovana brzokone ne bode, čeprav je to velikanska množina le zaradi tega nazaj držala, ker je hotela po zvišanju cen profitirati. Ako pa si kmet obdrži en cent ovsu več nazaj, da njegovi konji pri poljskem delu ne poginejo, ni nobenega usmiljenja. Mi kmetje smo dobri patrijoti. Žrtve, ki jih moramo domovini prinašati, prinašamo radi. Ali ako take stvari opazujemo, postanemo opravičeno nevoljni in zahtevamo zato glasno: **ednaka pravica za vse!**

Gallieni.

Na Francoskem se je pričakovalo že dolgo odstop vojne generala Gallieni, katerega sliko danes prinašamo. Prave vzroke odstopa tega vplivnega moža francoske cenzura seveda ne pusti objaviti. Nepristranski listi ho-

General Gallieni

čejo vedeti, da tiči pravi vzrok v nasprotju med vojnim ministrom Gallieni ter vodilnim vojaškim osebam. S padcem Gallienija pade tudi ena največjih vojnih nad francoske republike.

Resnici prosta pot!

Prav čudne zmešnjave povzročila je svetovna vojna v nekaterih središčih katoliške misli. Prisiljeni smo, napraviti par opomb; pa te opombe se samoumevno ne tičejo katoliške vere, marveč le posameznih cerkvenih dostojanstvenikov, ki igrajo nam neprijetno vlogo. Resnici prosta pot! Nam se gre zdaj v prvi

vrsti za ogroženo domovino in zato ne moremo molčati, pa čeprav bodejo farizeji s prsti za nami kazali...

Rimski papež je posredoval med vojno, jočimi se državami glede izmenjave neozdravljivih ranjenih vojnovejnih vojakov. Imel je pri temu nekaj uspeha. Dobro! Rimski papež je hotel posredovati mirovna pogajanja, kar se mu seveda ni posrečilo. Dobro! Rimski papež je naročil splošne molitve za mir. Dobro!... Glasom časniških poročil pa je rimski papež daroval tudi večje svote iz lastnih sredstev za vojno-oskrbovalne namene naših sovražnikov. Tudi tega ne bomo kritikovali, kajti papež je po svoji krvi Italijan. Kritikovati pa moramo postopanje posameznih cerkvenih dostojanstvenikov v sovražnem inozemstvu.

Kako stoji stvar? Anglija ni rimsko katoliška; Rusija istotako ne; Srbija in Črnogorska istotako ne; Japonska tudi ne; na Francoskem so pred par leti ločili državo od cerkve in vladujoči Francozi so vrgli krucifiks iz šol; Italijo so katoliški krogi vedno nazivljali kot roparico papeža, ki je oplenila Svetemu očetu posvetno državo in ga drži kot nekakega vjetnika v vaticanu; v Belgiji so peljali mogočni socialisti brezobzirni boj proti katoličanstvu; Srbi in Črnogorci pa so pomorili na tisoče katoliških Albancev samo zaradi njih vere, med njimi tudi frančiškane in druge duhovnike... Temu nasproti stoji Avstro-Ogrska, ki je bila nekak eldorado katoličanstva, najzvestejši pristaš rimske prestolice!

Mi gotovo ne zahtevamo, da naj bi rimski papež potegnil z nami; on je pastir vsega katoličanstva in pastir mora biti pravičen napram vsem ovcam v čredi. Zahtevamo edino — ednako pravico za vse!

Pred kratkim so objavili časopisi brzojav, da je rimski papež sprejel bivšega arabskega ministrskega predsednika Pasića, enega glavnih povzročiteljev svetovne vojne. Kaj je ta stari pravoslavni lišjak s svojimi krvavimi krempļji pri Sv. očetu iskal? Kako, na kakšni način in v kateri smeri je hotel nanj vplivati? Javnost o vsem tem ničesar ne ve in morda tudi ničesar izvedela ne bode. Javnost le upa, da je papež svoji nepristranski nalogi zvest ostal...

Razburljiv za nas in za naše zaveznike pa je slučaj belgijskega kardinala Mercierja. Ta vrhovni dostojanstvenik belgijskih katoličanov izvršuje zdaj že mesece sem dela politične hujskarje in duševnega zastupljenja studencov. Mercier je glavni činitelj protinemške in protiavstrijske gonje med katoliško duhovščino in pravi Mefisto zvijače ter podlosti. Njegovi pastirski listi ne vsebujejo drugega nego sovraštvo proti nam in našim zaveznikom. Nemška vojaška oblast bi že davno Mercierja lahko postavila pred vojno sodišče. Ali z ozirom na katoliški svet je pregledala vse njegove grehe in mu pustila popolno svobodo. Pustila ga je celo odpotovati v Rim in zopet vrniti se. Papež je zavzel napram svojemu kardinalu Mercierju pravo nepristransko stališče. Povedal mu je v suhoparnih prijaznih besedah, da se katoliška cerkev ne more postaviti na to ali ono strankarsko stališče. Dosegel torej Mercier v Rimu ni ničesar. Zato pa je potem po Italiji hujskal in držal govore, ki bi jih sicer niti angelska potrpežljivost ne pretrpela. In ko je prišel domu v od Nemcev zavzeto Belgijo, nadaljeval je vkljub vsem objubam iz Rima svoje delo. Zdaj seveda je postala merica polna. Nemški komandant in gubernar poslal je kardinalu Mercierju kot nekako zadnje svarilo sledeče pismo:

„(K.B.) Z Vašim novim pastirskim listom Vaša Eminenca niste se ne le od poklicane strani danim objubam nepokorni pokazali, marveč ste zopet poosttrili svoje razmerje k okupacijski sili. Samoumevno Vaši Eminenci ne bode nikdo branil, posredovati vernikom to, kar jim hoče Sv. oče po Vaših ustah sporočiti. Ali v pastirskem pismu imate dolga politična razmotrivanja, proti čemur odločno protestiram. Naravnost nemogoče zagovarjati je, ako Vaša Eminenca na dejstvu nasprotujoči način neopravičene nade glede izida vojne budite. Pod temi razmerami bodem nasproti moji dosedanji potrpežljivosti odsele vsako pod varstvom verske prostosti narajeno politično delovanje in razširjenje sovražnega mišljenja brez milosti zasledoval, kakor je to moja dolžnost. Ako sem doslej prestopke duhovnikov Vaše Eminence v kaznovanje cerkveni disciplini izročil, moram zdaj s tem ponehati, kajti Vaša Eminenca sama dajete primero nepokornosti. Vsled tega se od Vašega

vpliva ne more ničesar več pričakovati. Moram sklo mlad in bolj Vaši Eminenci moralno odgovoriti, rani došla zato pripisati, da je toliko duhovnikov razbo polnoma dobi deloma tako težke kazni. V bodoče ne bo preskr trpel, da bi Vaša Eminenca pod zlorabo visokih na vashi cerkveni obleki dožnjega spoštovanjali tudi tično hujskarijo širili, za katero bi se me em vojne posamezni mešan zagovarjati. Svarim Vašo E posredova nastopiti i nadalje s političnim delovanjem“.

Nemški gubernar bode že znal duhovni evljarji it hujskača ukrotiti. Na vsak način so taki njem vojr žalostni za katoličanstvo, ki pod njimi vo jo na gle trpi. Skrivati se jih ne more, kajti resni dajo cen na dan.

Kar se pa nas tiče, znali bomo se toliško verstvo združiti z ljubeznijo in r do domovine, pa če je še toliko cerkveni ločene s janstvenikov v službi sovražnega frames

Vojna s Portugalsko

Kakor že poročano, sta Nemčija in Ogrska od Anglije podkupljeni Portugalci povedali vojno. Prinašamo danes sliko ne

Dr. Fr. Rosen, zuk. Gesandter in Lissabon.

poslanika v Lissabonu dra. Fr. Rosen ali Be od leta 1912 nemško državo na Portuganjo. Ali zastopal.

Razno.

Kdo je kriv visokih cen kave? Trave, kavo, cesarski svetnik Feigl piše v „Zaple Extrablattu“ o draginji kave tako-le: „dolfu ničem pomanjkanju na zalogah kave neji zloč biti govora. Po moji cenitvi znašajo drža strijske zaloge kave najmanj 20 000 jska z ljev (en žakelj 60 kil). Kar položaj pemožen in pohojša, je postopanje špekulantov je tan navičajcev cen, v katerih rokah so: Kje nakopičene. Policija naj bi ne le pri speda rgu marveč tudi v stanovanja špekulantov pogoti kon Kot dokaz za pravilnost mojega mnenjical, povem le sledeči doživljaj: Dne 25. febrer 50 oferial mi je neki agent imenom Wassan Mla v zastopstvu nekega gotovega Friderika a sta wurm santos-kavo po K 750 za kilo. h, da sem mu, da naj popoldne vzorce priuesse. lettersd prišel, telefoniral sem drugo jutro g. Goldwon. Ho zakaj mi ni poslal vzorcev, odgovoril idalo s kave ne more več po K 750, marveč Miel K 780 prodati. To postopanje me je takekaric burilo, da sem napravil naznanilo zaradi dni z janja cen, ker je bila za to zvišanje cene. Sm čista želja po profitu merodajna. O usodi ub e naznanila doslej nisem ničesar izvedel. Ta isoma wurm je vse mogoče blago, kakor žajfško za marmelado, čebulo, šokolado itd. po celih pušča nih nakupil. Nimam nič proti temu, ak Zap reelni trgovci primerni dobiček; ali široča riščanje občinstva, kakor se bdnja navijanju cen prikavi — zdaj seje v tava za najslabšo santos-kavo že 10 kron urja To za kilo — bi oblastne smela trljpa. Vem, da je kavina cena v Amsterdamu navokati ali kava, ki so jo kupili špekulanti, koš Vinog je k večjem 6 kron za kilo; po: Om odločbi kasacijskega dvora pa ni tržna cenajerske rodajna za obsodbe zaradi navijanja cen, bile več pridobitveni troški“. — Tako piše množinc sam v velikem s kavo kupuje, ki se torogoeč tovo na to stvar razume! Pripomniti ni m po tem besedam ničesar!

Oddaja vojnih črevljev. Namestnik Madno grof Clary und Aldringen je uvedel akovvzroč nabavo vojnih črevljev z lesenimi podplat, ebno, jo povsodi na Štajerskem, kakor je sklepakup mnogoštevilnih naročil, zelo odobrava. Vr izi vrsti je namestnik hotel doseči, da po moč se ustreže željam okrajnih šolskih oblastev, kmetih šolskih svetov in šolskih vodstev, da se pra tam